

“We moeten voorkomen dat dit ziekenhuis uitvalt”

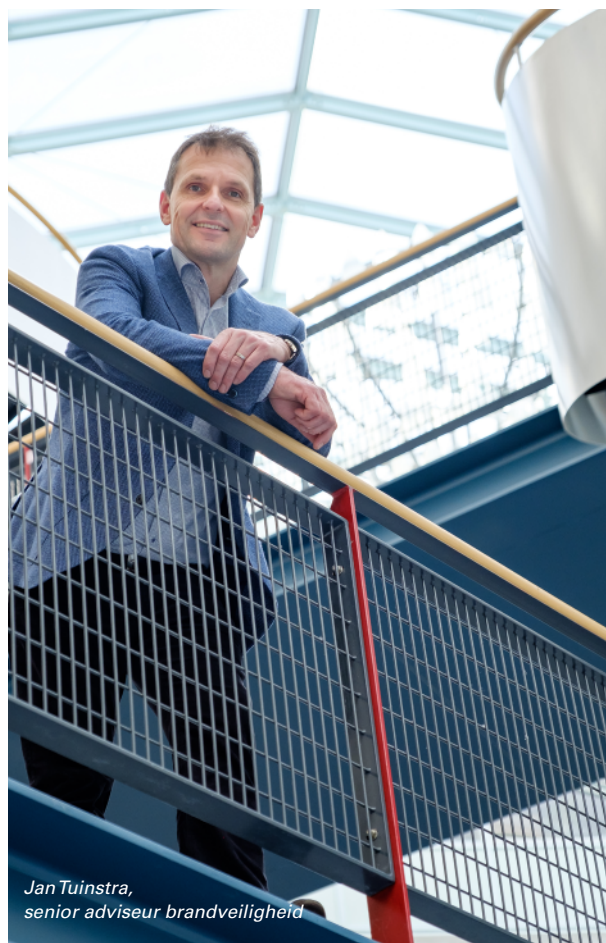
Risicogestuurde brandveiligheid is een begrip bij UMC Groningen. Alle medewerkers kennen hun rol bij brand, afdeling voor afdeling wordt gekeken naar risico's en worden passende maatregelen getroffen. Maar Jan Tuinstra, sr. adviseur brandveiligheid, blijft bescheiden: “Ik heb niet het gevoel dat we ons op de borst moeten kloppen. Het is toch heel normaal dat we dit doen?”

Jan Tuinstra heeft twintig jaar brandweerverervaring, is voorzitter van het platform BHV van brancheorganisatie NFU en de drijvende kracht achter de brandveiligheidsinspanningen van UMCG. Maar hij is al lang niet meer de enige binnen UMCG bij wie brandveiligheid op de agenda staat. “Vroeger zaten er kegjes onder de deuren, stonden bedden gestald op de gang, werden de brandblusserkasten gebruikt om bloemenvazen in op te slaan. Dat is verleden tijd.”

Lokale hulpverlening

Zoals Jan het zelf omschrijft werd BHV toen hij in 2008 bij UMCG begon als een sluitpost gezien. “De gebouwen stonden, de installaties zaten erin. BHV moest het verhaal rond maken. Maar zo simpel is het niet. Je kunt niet met één oplossing alle risico's uitsluiten.” Om dat wel goed aan te pakken heeft UMCG beleid en maatregelen gebaseerd op realistische brandscenario's. Jan: “Wat is er nodig om goed om te gaan met brand in een gang, in een patiëntenkamer, in een zusterpost? Wat kunnen we wel en wat nog niet? Ons uitgangspunt is om op elke locatie binnen twee minuten zelf hulp te kunnen verlenen.”

Daarvoor is geen traditionele BHV-organisatie opgezet, maar LHV: lokale hulpverlening. Zij zitten nog dicht bij het vuur, letterlijk. Jan: “Zij kunnen binnen die gewenste twee minuten ter plaatse zijn en weten exact wat ze moeten doen op hun afdeling. Het maakt nogal verschil of

Jan Tuinstra,
senior adviseur brandveiligheid

er brand is op een kantoor, een polikliniek met zelfredzame patiënten of op een afdeling met bedgebonden patiënten.” Eigen instructeurs trainen de medewerkers in het trainingscentrum van UMCG. Met e-learnings, blus- en ontruimingsoefeningen en praktijkinstructies leren alle medewerkers over de risico's en hoe ze moeten handelen bij een brand. Jan: “We hebben vooral vol ingezet op de risicolocaties. Dat zit inmiddels heel goed in elkaar.”

PRAKTIJKVOORBEELD UMC GRONINGEN

Diep in de organisatie

Het aantal risicolocaties dat UMCG heeft geïdentificeerd bedraagt maar liefst 130. Bijvoorbeeld het operatiecentrum, de afdeling radiologie en de intensive care. Iedere locatie heeft een eigen contactpersoon, aangewezen door de afdelingsmanagers die op hun beurt ondersteund worden door de sectorcoördinatoren. “Zo ligt de verantwoordelijkheid voor brandveiligheid heel diep in de organisatie”, aldus Jan.

Eén van die contactpersonen is OK-assistente Fiona de Boer. Samen met een collega van Anesthesie is zij het aanspreekpunt voor in totaal 180 collega's die werken op 24 operatiekamers. Fiona: “Inmiddels zit het er bij iedereen wel in dat vluchtroutes en blusmiddelen altijd vrij gehouden moeten worden, maar dat was eerst wel anders. En logisch, want je hebt al snel ruimtegebrek. Waar laat je bedden en apparatuur? In het begin leek het alsof ik als een politieagent moest blijven waken dat er niets in de gang gezet werd. Samen hebben we toen bedacht om met rode lijnen op de vloer aan te geven welke ruimtes vrijgelaten moeten worden en waar brandwerende deuren zijn. Dat werkt.”

Fiona legt uit waarom ook zij het belangrijk vindt dat brandveiligheid bij iedereen op de afdeling tussen de oren komt: “We moeten realistisch zijn. Er dreigt altijd brandgevaar op de OK. Dus je moet allemaal weten wat je moet doen als er iets gebeurt. Iedereen die rond de tafel staat kan zelf weglopen, maar we hebben ook de zorg voor de patiënt op de tafel. In het ergste geval zitten we op een cruciaal punt in een operatie en kan die tafel niet naar buiten toe. Wat doe je dan? Hoeveel tijd hebben we? We hebben nu bijvoorbeeld vluchtmaskers. Daarmee kunnen we tot tien minuten op de OK blijven bij rookontwikkeling. Dat geeft extra tijd om de patiënt te redden. Maar het kan, en ik moet er niet aan denken dat we zoiets ooit meemaken, dat er besloten moet worden dat de patiënt niet gered kan worden. Vreselijk.”

Bedrijfscontinuïteit

Veiligheid van patiënten, bezoekers en medewerkers is – vanzelfsprekend – een drijfveer voor de risicogestuurde aanpak van UMCG. Maar ook de bedrijfscontinuïteit speelt een grote rol. Jan: “We kunnen het niet veroorloven dat dit ziekenhuis uitvalt, dat moeten we op alle mogelijke manieren voorkomen. We hebben een belangrijke functie in het noorden, er is geen enkel umc in de buurt.

Waar moeten onze patiënten heen die specialistische zorg nodig hebben? Uitvallen kan gewoon niet.” Stap voor stap is en wordt daaraan gewerkt. Jan zit bij verbouw- en nieuwbouwplannen al vanaf de initiatieffase aan tafel, samen met de brandweer wordt een integraal plan brandveiligheid ontwikkeld en de volledige brandmeldinstallatie is vervangen. “Maar we zijn er nog lang niet”, waarschuwt Jan. “We onderzoeken bijvoorbeeld ook of we op nog meer afdelingen iets kunnen doen met automatische blusinstallaties. We moeten wel. Je mag er niet op vertrouwen dat een nachtteam van twee verpleegkundigen in staat is om alle patiënten te evacueren.”

Toekomstwensen

UMCG is op dit moment ook bezig met een nog veel uitgebreidere risico-inventarisatie, met volledige steun van de Raad van Bestuur. Van elke werkomgeving worden het huidige en het gewenste niveau vergeleken. Jan: “Ik denk dat daar wel een gat tussen zit, dus er valt nog wat te verbeteren.” Ook Fiona heeft nog toekomstwensen: “Ik hoop dat brandveiligheid en BHV structureel op de agenda komen te staan tijdens werkoverleggen. En dat het onderdeel wordt van de time-out-procedure op de OK. Dat zou helemaal mooi zijn. Dat brandveiligheid een vast onderdeel is van het begin van de werkdag.”

Aan het begin van het gesprek gaf Jan aan dat hij niet aan borstklopperij wil doen, maar als hij tot slot vertelt over zijn meest recente rondgang met de brandweer door het operatiecentrum, klinkt er toch trots: “Als je de mensen daar hoort praten over oefenen, vluchtwegen en noodplannen. Ja, dan ben ik toch wel trots op wat we hier doen.”

FACTS & FIGURES

Organisatie: UMC Groningen

Branche: Ziekenhuis (universitair medisch centrum)

Aantal locaties: 2 locaties in Groningen en Haren met
63 hoofdgebouwen en 17 bijgebouwen

Aantal bedden: 1.339

Aantal medewerkers: 13.000 en 500 vrijwilligers

Meer informatie?

Jan Tuinstra | sr. adviseur brandveiligheid | j.tuinstra@umcg.nl